

УДК 597.851 (477.86)

Н. А. Смірнов¹, В. В. Бучко²

¹Чернівецький обласний краєзнавчий музей,
вул. О. Кобилянської, 28, Чернівці, 58002 Україна
E-mail: nazarsm@ukr.net

²Галицький національний природний парк,
вул. Галицька, 1, с. Кринос,
Івано-Франківська обл., 77162 Україна
E-mail: buchvv@ukr.net

ПРУДКА ЖАБА, *RANA DALMATINA* (AMPHIBIA, ANURA, RANIDAE), В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, УКРАЇНА

Наведено нові та узагальнено раніше опубліковані дані щодо поширення прудкої жаби, *Rana dalmatina*, в Івано-Франківській обл. України. Представлена інформація про знахідки в 20 нових локалітетах (загалом на даний час вид виявлений в області в 28 локалітетах).

Ключові слова: *Rana dalmatina*, нові знахідки, чисельність, біотоп, Червона книга України, Карпати, Опілля.

Вступ

З огляду на необхідність підготовки чергового (четвертого) видання Червоної книги України (далі — ЧКУ) набувають актуальності дослідження, спрямовані на з'ясування сучасного поширення та стану популяцій як певних груп, так і окремих видів тварин. Жаба прудка (*Rana dalmatina* Fitzinger in Bonaparte, 1839) — один із семи видів земноводних, включених до третього видання ЧКУ, і єдиний, що має статус «зникаючий вид» (решта шість віднесені до «вразливих видів») (Червона книга..., 2009). Ймовірно, однією із причин такої оцінки природоохоронного статусу *R. dalmatina* на національному рівні стало уявлення про обмежене поширення виду в Україні — на час підготовки третього видання ЧКУ було відомо, що прудка жаба розповсюджена на території Закарпаття, також вид був виявлений в кількох локалітетах у межах Вінницької та Чернівецької обл. (Ремінний, 2007; Писанец, Ремінний, 2008). Подальші дослідження показали, що *R. dalmatina* населяє значну частину Чернівецької обл. (Скільський та ін., 2007; Смірнов, 2008; Смирнов, 2009, 2013 б), також підтверджено давні повідомлення про її

© Н. А. Смірнов, В. В. Бучко, 2018

поширення в Івано-Франківській і Львівській обл. (Смирнов, 2013 а, б; Смірнов, 2014; Андріішин та ін., 2016). Сучасні польові дослідження (2007–2017 рр.) дозволили з'ясувати, що в Чернівецькій обл. прудка жаба трапляється відносно часто і є типовим видом безхвостих амфібій Передкарпаття та Прут-Дністерського межиріччя (Смирнов, 2009; Смірнов, 2014; Н. А. Смірнов, неопубл. дані). Водночас поширення та стан популяцій *R. dalmatina* в інших регіонах уздовж північно-східного макросхилу Українських Карпат наразі вивчені недостатньо.

З огляду на зазначене вище, мета нашої роботи — представити нову інформацію про знахідки прудкої жаби в Івано-Франківській обл., узагальнити наявні відомості щодо поширення, стану популяцій і біотопічної приуроченості виду в цьому регіоні.

Матеріал і методи

Польові дослідження проводили в 2007, 2011–2013 і 2018 рр. в різних адміністративних районах Івано-Франківської обл. Щільність населення виду оцінювали шляхом обліків на маршрутах і площадках (Щербак, 1989). Координати та абсолютну висоту над рівнем моря визначали за допомогою GPS-навігатора Garmin eTrex, в окремих випадках — за допомогою програми Google Earth. Температуру та відносну вологість вимірювали цифровим термомігрометром. Визначення прудких жаб проводили за комплексом ознак, що включає розміри та пропорції задніх кінцівок і голови, особливості забарвлення спинної та черевної частин тіла тощо (Щербак, Щербань, 1980; Кузьмин, 1999, 2012; Песков и др., 2004; Bonk et al., 2012; Смирнов, 2013 б). Тварин після ідентифікації та промірів повертали назад у природу.

Результати й обговорення

До середини ХХ ст. *R. dalmatina* не наводилася для терен сучасної Івано-Франківська обл. Зокрема, цей вид не згадується в статті І. І. Яременка (1959), що спеціально присвячена земноводним Івано-Франківщини (на той час — Станіславщини) і в основу якої лягли результати десятирічних (1947–1957 рр.) досліджень автора.

Очевидно, вперше прудка жаба для території Івано-Франківської обл. була наведена (без жодних деталей про знахідку) в праці В. І. Таращука (1959) для м. Станіслава (з 1962 р. — м. Івано-Франківськ). Згодом ця ж інформація повторювалася в інших роботах (Татаринів, 1973; Червона книга..., 1980), проте нові відомості були відсутні. Деякі дослідники вказували, що повідомлення В. І. Таращука потребує перевірки (Полушина, Кушнирук, 1963; Кушнирук, 1968); інші розглядали його як хибне (Щербак, Щербань, 1980; Кузьмин, 1999). Тому упродовж кількох десятиліть прудку жабу вважали включеною до фауни Івано-Франківщини помилково (як і сусідніх Львівської та Чернівецької обл.), що знайшло відображення, наприклад, в другому виданні Червоної книги України (1994).

На початку ХХІ ст. *R. dalmatina* знову згадується для Івано-Франківщини (також без жодних коментарів і подробиць) — її наводять для фауни Національного природного парку (далі — НПП) «Гуцульщина» (Пророчук та ін., 2003; Горбань та ін., 2008). Показово, що в єдиній публікації, в якій розглядається батрахо- та герпетофауна цього НПП (Горбань, Брусак, 2005), прудка жаба відсутня. Згодом в монографії, присвяченій парку, *R. dalmatina* вже не лише включена до списку фауни, але й на схематичній карті (Пророчук та ін., 2013, с. 402) показано чотири локалітети, де вид начебто виявляли. Втім, питання про достовірність цих даних залишається відкритим.

Наявність прудкої жаби на території Івано-Франківської обл. була підтверджена лише в 2012 р., коли кілька особин виду виявили в Калуському та Тисменицькому

му р-нах (Смирнов, 2013 б). Уже наступного року *R. dalmatina* була знайдена в Галицькому та Снятинському р-нах (Смирнов, 2013 а; Смирнов, 2014), а також у Долинському р-ні (Андрієшин та ін., 2016). Тож донедавна на території Івано-Франківської обл. прудка жаба була достовірно відома лише з восьми локалітетів (рис. 1).

Нові дані щодо поширення *R. dalmatina* в регіоні нам вдалося зібрати в травні 2018 р. і вони суттєво доповнюють вже наявну інформацію. Як бачимо (рис. 1, табл. 1), на даний час на теренах Івано-Франківщини *R. dalmatina* виявлена в 28 пунктах, з яких 20 (або 71 %) раніше не були відомі і наводяться нами вперше. Більшість із відомих локалітетів (19 або 68 %) розташовуються в Передкарпатті (Передкарпатська височинна область згідно із сучасним фізико-географічним районуванням України (Маринич та ін., 2003)), по три — на територіях Опілля (Розтоцько-Опільська горбогірна область), Зовнішніх Карпат (Зовнішньо-Карпатська область) та Прут-Дністровського межиріччя (Прут-Дністровська височинна область). При цьому абсолютна більшість відомих локалітетів (27 або 96 %) належать до басейну Дністра і лише один (4 %) — до басейну Дунаю.

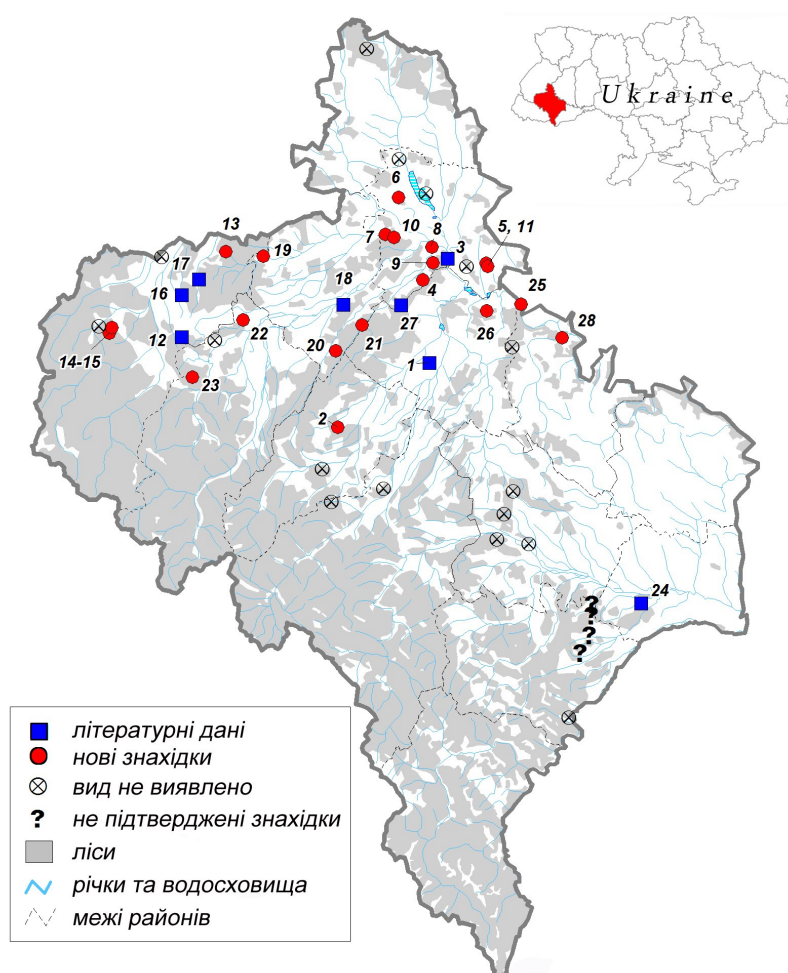

Рис. 1. Поширення *Rana dalmatina* в Івано-Франківській обл. (номери локалітетів відповідають таким в табл. 1).

Fig. 1. Distribution of *Rana dalmatina* in Ivano-Frankivsk Region (numbers of site are the same as in table 1).

**Таблиця 1. Дані про поширення *Rana dalmatina* в Івано-Франківській обл.
Table 1. Data on the distribution of *Rana dalmatina* in Ivano-Frankivsk Region**

№	Район, населений пункт / District, locality	Широта / Latitude	Довгота / Longitude	Висота / Altitude	Біотоп / Habitat	Дата / Date	Джерело даних / Data source
1	Івано-Франківськ (=Станіслав) / Ivano-Frankivsk City	~48.9	~24.7	~250	не відомий / unknown	before 1959	Гарашук, 1959
Богородчанський / Bohorodchany							
2	с. Глибівка / Hlybivka vill.	48.776326	24.433472	405	мішаний ліс / mixed forest	25.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І.
Галицький / Halych							
3	м. Галич / Halych town	49.1001	24.7521	235	широколистяний ліс / broadleaf forest	20–21. 08.2013	Смірнов, 2014
4	с. Вікторів / Viktoriv vill.	49.059072	24.680898	315	широколистяний ліс / broadleaf forest	16.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В.
5	с. Делеве / Delive vill.	49.091298	24.863924	330	буковий ліс / beech forest	24.05.2018	leg. Смірнов Н. А.
6	с. Дем'янів / Demianiv vill.	49.218017	24.609310	225	широколистяний ліс / broadleaf forest	9.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І.
7	с. Дорогів / Dorohiv vill.	49.147088	24.571941	332	широколистяний ліс / broadleaf forest	8.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В.
8	с. Залуква / Zalukva vill.	49.122829	24.707010	222	лука / meadows	9.05.2018	leg. Смірнов Н. А.
9	с. Кринос / Krynos vill.	49.092497	24.709216	312	широколистяний ліс / broadleaf forest	8.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Маланок В. Б.
10	с. Острів / Ostriv vill.	49.141332	24.597078	332	широколистяний ліс / broadleaf forest	8.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В.
11	с. Тумир / Tumyr vill.	49.085147	24.868603	290	широколистяний ліс / broadleaf forest	24.05.2018	leg. Смірнов Н. А.
Долинський / Dolyna							
12	м. Долина / Dolyna town	~48.99	~23.95	~450	кар'єр / quarry	2014	Андрішин та ін., 2016
13	с. Велика Тур'я / Velyka Turia vill.	49.113481	24.108133	353	мішаний ліс / mixed forest	14.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В.

14	с. Кальна / Kalna vill.	48.956981	23.770268	596	хвойний ліс / coniferous forest	22.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І.
15	с. Розточки / Roztochky vill.	48.967681	23.777015	543	верхове болото поруч із хвойним лісом / marsh near the coniferous forest	22.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І.
16	с. Солуків / Solukiv vill.	~49.03	~23.95	~400	зволожені луки / wet meadows	2015	Андрішин та ін., 2016
17	с. Тростянець / Trostianets vill.	~49.06	~24.03	~400	мішаний ліс / mixed forest	2012–2015	Андрішин та ін., 2016
18	с. Вістова / Vistova vill.	49.0119	24.4493	310	Калузький / Kalush мішаний ліс / mixed forest	29.07.2012	Смирнов, 2013 б
19	с. Завадка / Zavadka vill.	49.104815	24.216870	302	широколистяний ліс / broadleaf forest	14.05.2018	leg. Заморока А. М., Дмитраш-Вацеба І. І.
20	с. Грабівка / Hrabivka vill.	48.923542	24.427300	420	мішаний ліс / mixed forest	10.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І.
21	с. Ріп'янка / Ripianka vill.	48.972645	24.504491	365	мішаний ліс / mixed forest	10.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І.
22	с. Крехович / Krehovychi vill.	48.982204	24.157782	359	Рожнятівський / Rozhniativ дубовий ліс / oak forest	15.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І.
23	с. Підсухи / Pidsukhy vill.	48.873299	24.010971	554	мішаний ліс / mixed forest	15.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Дмитраш-Вацеба І. І.
24	с. Рудники / Rudnyky vill.	48.43883	25.31417	275	Святинський / Sniatyn грабовий ліс / hornbeam forest	17.04.2013	Смирнов, 2013 а
25	с. Довге / Dovhe vill.	49.012652	24.964797	202	Тусменицький / Tysmenytsia широколистяний ліс / broadleaf forest	11.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І., Заморока А. М.
26	с. Стриганці / Strigantsi vill.	48.999816	24.866022	240	широколистяний ліс / broadleaf forest	11.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І., Заморока А. М.
27	с. Ценків / Tsenzhyv vill.	49.0110	24.6172	370	широколистяний ліс / broadleaf forest	30.07.2012	Смирнов, 2013 б
28	с. Нижнів / Nyzhniv vill.	48.948203	25.085041	198	Тлумацький / Tlumach масив індивідуальної забудови / village	11.05.2018	leg. Смірнов Н. А., Бучко В. В., Дмитраш-Вацеба І. І., Заморока А. М.

Особливий інтерес становить виявлення виду на Опіллі (рис. 1, пункти № № 5, 6, 11). Адже до цього в Україні було достовірно відоме лише одне місце реєстрації *R. dalmatina* на лівобережжі Дністра (с. Михайлівка Ямпільського р-ну Вінницької обл. (Ремінний, 2007; Писанец, Реминный, 2008)). Знахідки на Опіллі дозволяють припустити можливість виявлення *R. dalmatina* у майбутньому і в інших частинах Поділля, зокрема, в придністровських районах Тернопільської та Хмельницької обл. На таку ймовірність вказують і результати моделювання екологічної ніші, що було проведене нами раніше (Смирнов, 2013 б). Крім того, один із опільських локалітетів (мова йде про лісовий масив західніше с. Дем'янів Галицького р-ну – № 6 на рис. 1 та в табл. 1) є найпівнічнішою точкою реєстрації прудкої жаби на Івано-Франківщині. До цього таким пунктом було м. Галич, розташоване на 15 км південніше (Смирнов, 2014). А найпівнічніший з відомих локалітетів в Україні — окол. с. Колодниця Стрийського р-ну Львівської обл. (49.234907 N, 23.728033 E), де цей вид був виявлений одним із авторів 10.05.2013 (Смирнов, 2014).

Як бачимо (табл. 1), на даний час прудка жаба знайдена в восьми адміністративних районах Івано-Франківської обл. (Богородчанському, Галицькому, Долинському, Калуському, Рожнятівському, Снятинському, Тисменицькому, Тлумацькому); в трьох (Коломийському, Надвірнянському та Рогатинському), попри спеціальні пошуки в потенційно придатних біотопах, цей вид поки що виявити не вдалося (рис. 1); для ще одного (Косівського) є відомості, що потребують верифікації (див. вище).

Аналіз висотного розподілу локалітетів показав, що *R. dalmatina* на Івано-Франківщині трапляється на висотах від 198 до 596 м н. р. м., хоча основна кількість знахідок зроблена в діапазоні 200 — 400 м н. р. м. (рис. 2). Ці відомості уточнюють наявну інформацію про висотне поширення прудкої жаби, адже дотепер уздовж північно-східного макросхилу Українських Карпат вид не виявляли вище 500 м н. р. м. (г. Цецина, західна окраїна м. Чернівці; наші дані). Хоча з літератури відомо (Щербак, Щербань, 1980), що на південно-західному макросхилі (Закарпаття) вона піднімається до висоти 800 — 950 м н. р. м.

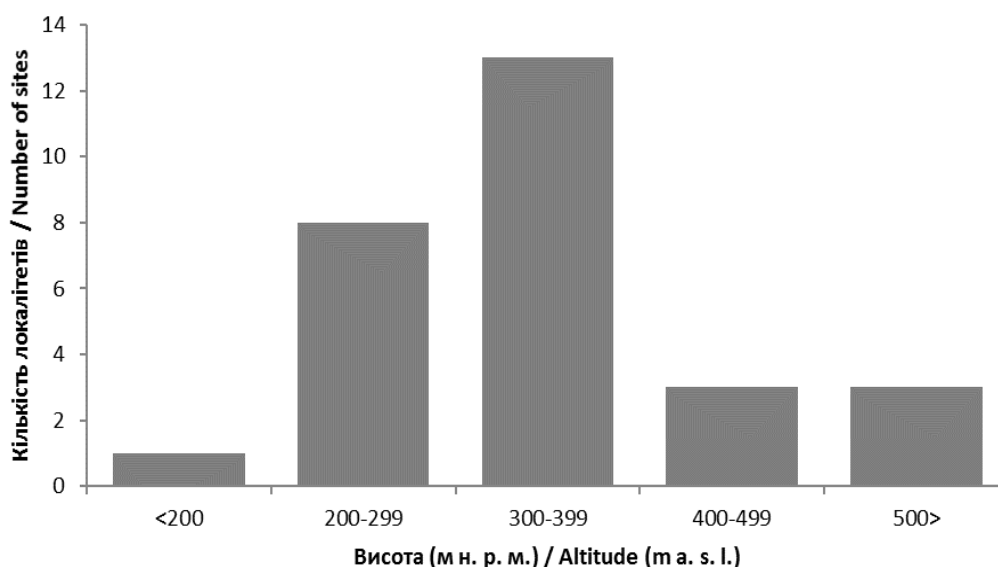

Рис. 2. Висотний розподіл локалітетів *Rana dalmatina* в Івано-Франківській обл.
Fig. 2. Altitudinal distribution of *Rana dalmatina* sites in Ivano-Frankivsk Region.

Поширення *R. dalmatina* на території Івано-Франківщини переважно пов'язане із широколистяними лісами, де основними лісоутворюючими породами є *Fagus sylvatica*, *Carpinus betulus* та *Quercus* spp. Також цей вид земноводних трапляється в мішаних лісах, утворених переважно *F. sylvatica*, *Picea abies* та *Abies alba* з домішками інших порід. Дещо несподіваними виявилися знахідки прудких жаб у двох локалітетах в Зовнішніх Карпатах (пункти № № 14 і 15 на рис. 1 і в табл. 1), де в лісостанах домінантом виступає *P. abies*. Адже відомо, що *R. dalmatina* хвойних лісів зазвичай уникає (Щербак, Щербань, 1980). Утім, в обох згаданих випадках прудкі жаби були знайдені не безпосередньо в лісі, а поруч із ним (у першому випадку — на дорозі в долині струмка за 5 м від краю лісу; в другому — на верховому болоті із поодинокими кущиками *Salix* spp. та *Betula* spp. на відстані 45 м від краю лісу).

Прудкі жаби частіше трапляються на узліссях, в траві на лісових дорогах і просіках, на вирубках, на лісових галявинах та в інших подібних місцях із розрідженим деревостаном і добре розвиненим трав'яним покривом. Крім того, їх виявляли на болотах і луках, що межують із лісовими масивами або водоймами, та навіть у межах приватної забудови і на лучних ділянках в населених пунктах на відстані сотень метрів від найближчого лісу (с. Залуква Галицького р-ну та с. Нижнів Тлумацького р-ну). В ясні або малохмарні дні без опадів активних прудких жаб найчастіше виявляли в першій половині дня, після дощів – упродовж усього дня (за нашими спостереженнями, у травні та липні ці амфібії активні за температури повітря 15,0–24,3 °С та відносної вологості 47–99 %).

Отож, як бачимо, прудка жаба на Івано-Франківщині населяє доволі широкий спектр біотопів (трапляється навіть в населених пунктах, хоча перевагу надає лісовим масивам та їх околицям). Щільність населення виду, за результатами проведених нами обліків ($n = 8$), складає 0,12–3,33 ос./100 м маршруту ($M \pm m = 0,75 \pm 0,38$) або 4,20–37,04 ос./га ($M \pm m = 13,87 \pm 3,77$). Локально щільність населення може бути значно вищою — до 125 ос./га. Ці показники загалом співставні з отриманими раніше для сусідньої Чернівецької обл. (Скільський та ін., 2007; Смирнов, 2009).

Нові відомості не лише доповнюють оприлюднену раніше інформацію щодо поширення *R. dalmatina* в Україні (Смирнов, 2013 б; Смирнов, 2014), але також уточнюють характер розповсюдження виду на північ від гірської системи Карпат. А це може пролити світло на шляхи колонізації прудкою жабою південних районів Польщі, де відомо кілька ізолятів виду, історія походження яких поки що не з'ясована (Bonk et al., 2012).

Крім того, враховуючи нову інформацію щодо поширення та стану популяцій виду в Україні, зокрема, поза межами Закарпаття, ми вважаємо за доцільне переглянути статус прудкої жаби в ЧКУ. На нашу думку, віднесення її до категорії «зникаючих видів» не відображає актуальний стан речей. Нові дослідження показали, що *R. dalmatina* доволі широко розповсюджена в передгір'ях по обидва боки Карпат і на прилеглих рівнинних територіях. Тут вид мешкає в різних типах біотопів, зокрема, і в селітебних ландшафтах. Наприклад, прудка жаба виявлена в межах або найближчих околицях найбільших населених пунктів Карпатського регіону України — Чернівців, Ужгорода, Івано-Франківська та ін. (Смирнов, 2013 б). Тому, на нашу думку, варто переглянути охоронний статус прудкої жаби і змінити його на «рідкісний вид». Адже попри те, що ареал виду в Україні обмежений передгір'ями Карпат і прилеглими рівнинними територіями, відносна чисельність та щільність населення його в характерних біотопах доволі високі, до того ж прудка жаба демонструє певну толерантність до помірного антропогенного навантаження. Наскільки нам відомо, спеціальні заходи щодо охорони виду на Івано-Франківщині не здійснюються. Хоча нами *R. dalmatina*

виявлена на територіях низки об'єктів природно-заповідного фонду, до числа яких входять: Галицький НПП, регіональний ландшафтний парк «Дністровський», СЛМНДПЗГ «Чорний ліс», ботанічний заказник «Конвалія»; за непідтвердженими літературними даними (Пророчук та ін., 2003, 2013; Горбань та ін., 2008) вид також може бути присутній у фауні НПП «Гуцульщина».

Висновки

1. На даний час прудка жаба виявлена не менше як в 28 локалітетах на території Івано-Франківської обл., із них у 20 — вперше.

2. *Rana dalmatina* найчастіше населяє ліси різних типів (переважно широколистяні та мішані, зрідка – хвойні), проте може також траплятися на луках, болотах і навіть в населених пунктах. Щільність населення в лісових біотопах складає в середньому $13,87 \pm 3,77$ ос./га ($4,20$ – $37,04$ ос./га).

3. Статус «зникаючий вид», запропонований для прудкої жаби в третьому виданні Червоної книги України, в наступному виданні доцільніше змінити на «рідкісний вид».

Автори щиро вдячні А. М. Замороці, І. І. Дмитраш-Вацебі, В. Б. Маланюку та Д. А. Смірнову за допомогу в зборі матеріалу.

Польові виїзди в 2018 р. проведені в рамках виконання проекту «Збереження біологічного різноманіття в умовах ведення лісового господарства Прикарпаття», профінансованого Посольством Фінляндії в Україні.

Андрієшин Б., Гнатица О., Бойків М., Решетило О., 2016. Недавні знахідки жаби прудкої *Rana dalmatina* (Anura, Ranidae) в Долинському районі Івано-Франківської області. *Молодь і поступ біології. Зб. тез XII міжнар. наук. конф. (Львів, 19–21 квітня 2016)*. Львів: 192.

Горбань Л. І., Брусак В. П., 2005. Про роль ландшафтів у поширенні земноводних та плазунів. *Біорізноманіття Українських Карпат. Матеріали наук. конф., присвяченої 50-річчю Карпатського високогірного біологічного стаціонару Львівського національного університету ім. Івана Франка (30 липня – 3 серпня 2005 року)*. Львів: 48–52.

Горбань І. М., Скільський І. В., Мелешук Л. І., Горбань Л. І., 2008. Сучасний стан фауни хребетних національного природного парку «Гуцульщина». *Заповідна справа в Україні*, 14 (2): 81–103.

Кузьмін С. Л., 1999. Земноводные бывшего СССР. *Москва : Т-во науч. изд. КМК: 1–298*.

Кузьмін С. Л., 2012. Земноводные бывшего СССР. *Москва : Т-во науч. изд. КМК: 1–370*.

Кушнирук В. А., 1968. Земноводные западных областей Украины. *Дис. ... канд. биол. наук. / Львовск. гос. ун-т. им. И. Франко*. Львов: 1–208.

Маринич О. М., Пархоменко Г. О., Петренко О. М., Шищенко П. Г., 2003. Удосконалена схема фізико-географічного районування України. *Укр. географ. журн.*, № 1: 16–20.

Песков В. Н., Коцержинская И. М., Манило В. В., Писанец Е. М., 2004. Морфологическая дифференциация и диагностика бурых лягушек *Rana arvalis*, *R. temporaria* и *R. dalmatina* (Amphibia, Ranidae) с территории Украины. *Вест. зоологии*, 38 (6): 29–40.

Писанец Е. М., Реминный В. Ю., 2008. Новые данные о распространении в Украине прыткой лягушки, *Rana dalmatina* (Amphibia, Anura, Ranidae), и восточной границе ее ареала. *Праці Укр. герпетол. тов-ва*. К. : Зоомузей ННПМ НАН України, 1: 77–86.

Полушина Н. А., Кушнирук В. А., 1963. Об экологии прыткой лягушки (*Rana dalmatina* Bonaparte). *Зоол. журн.*, 42 (12): 1881–1884.

Пророчук В. В., Держипільський Л. М., Костюк А. Г., 2003. Національний природний парк «Гуцульщина»: перші кроки становлення. *Екологіч-*

- ні проблеми Гуцульщини. Матеріали Четвертої регіон. конф., присвяч 95-річчю з дня народження Степана Іваницького. Косів: 14–20.
- Пророчук В. В., Стефурак Ю. П., Брусак В. П. та ін., 2013. Національний природний парк «Гуцульщина». Львів : НВФ «Карти і Атласи»: 1–408.
- Ремінний В. Ю., 2007. Нові відомості про східну межу ареалу прудкої жаби *Rana dalmatina* (Ranidae, Amphibia). *Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Серія: Біологія*, **21**: 113–116.
- Скільський І. В., Хлус Л. М., Череватов В. Ф., Смірнов Н. А., Чередарик М. І., Худий О. І., Мелешук Л. І., 2007. Червона книга Буковини. Тваринний світ. Т. 2, ч. 1. Чернівці : Друк Арт 1–260.
- Смірнов Н. А., 2008. Проблеми вивчення і збереження герпетофауни Буковини та прилеглих територій. *Праці Укр. герпетол. тов-ва. К. : Зоомузей ННПМ НАН України*, № 1: 95–98.
- Смирнов Н. А., 2009. О распространении прыткой лягушки – *Rana dalmatina* (Ranidae, Anura) в Черновицкой области Украины. *Современная герпетология*, **9** (3/4): 145–149.
- Смирнов Н. А., 2013 а. К екології *Rana dalmatina* (Anura, Ranidae) на території Прикарпаття (Україна). *Современная герпетология: проблемы и пути их решения. Статьи по материалам докл. Первой международной молодежной конференции герпетологов России и сопредельных стран (Санкт-Петербург, Россия, 25–27 ноября 2013 г.)*. СПб. : 137–140.
- Смирнов Н. А., 2013 б. Распространение *Rana dalmatina* (Ranidae, Anura) в Украине. *Современная герпетология*, **13** (1/2): 47–57.
- Смірнов Н. А., 2014. Земноводні Передкарпаття та Зовнішніх Карпат: видовий склад, поширення, мінливість та деякі аспекти екології. *Дис. ... канд. біол. наук / Національний науково-природничий музей НАН України*. К.: 1–342.
- Таращук В. І., 1959. Земноводні та плазуни. К. : Вид-во АН УРСР: 1–246. (Фауна України; Т. 7).
- Татаринов К. А., 1973. Фауна хребетних заходу України (екологія, значення, охорона). Львів: Вища школа: 1–257.
- Червона книга України. Тваринний світ / За ред. М. М. Щербака. К. : Укр. енциклопедія, 1994: 1–463.
- Червона книга України. Тваринний світ / За ред. І. А. Акімова. К. : Глобалконсалтинг, 2009: 1–624.
- Червона книга Української РСР. К. : Наук. думка, 1980: 1–504.
- Щербак Н. Н., 1989. Количественный учёт. *Руководство по изучению земноводных и пресмыкающихся*. К.: 1–172.
- Щербак Н. Н., Щербань М. И., 1980. Земноводные и пресмыкающиеся Украинских Карпат. К. : Наук. думка: 1–268.
- Яременко И. И., 1959. Материалы к видовому составу и экологии амфибий Прикарпаття. *Фауна и животный мир Советских Карпат*. Ужгород: 85–88. (Науч. зап. Ужгород. гос. ун-та. **40**).
- Bonk M., Bury S., Hofman S., Szymura J. M., Pabijan M., 2012. A reassessment of the northeastern distribution of *Rana dalmatina* (Bonaparte, 1840). *Herpetology Notes*, **5**: 345–354.

N. A. Smirnov, V. V. Buchko

THE AGILE FROG *RANA DALMATINA* (AMPHIBIA, ANURA, RANIDAE) IN IVANO-FRANKIVSK REGION, UKRAINE

New records are given, and previously known data on *Rana dalmatina* distribution in Ivano-Frankivsk region of Ukraine are orderly. The information on observations of the Agile frog in 20 new sites are presented (currently this species found in 28 sites of the region).

К e y w o r d s: *Rana dalmatina*, new records, abundance, habitat, Red Data Book of Ukraine, Carpathians, Opillia.

Н. А. Смирнов, В. В. Бучко

ПРЫТКАЯ ЛЯГУШКА, *RANA DALMATINA* (AMPHIBIA, ANURA, RANIDAE), В ИВАНО-ФРАНКОВСКОЙ ОБЛАСТИ, УКРАИНА

Приведены новые и обобщены ранее опубликованные данные о распространении прыткой лягушки, *Rana dalmatina*, в Ивано-Франковской обл. Украины. Представлена информация о находках вида в 20 новых локалитетах (в целом в настоящее время вид обнаружен в 28 локалитетах).

К л ю ч е в ы е с л о в а: *Rana dalmatina*, новые находки, численность, биотоп, Красная книга Украины, Карпаты, Ополье.